

Malmö stad
Kommunstyrelsen

Datum

2025-04-07

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2025-218

Yttrande**Till**

Utbildningsdepartementet

Remiss Utbildningsdepartementet - Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet - skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87) U2025/00075

Sammanfattning

Malmö stad ställer sig positiv till utredningens förslag som ger en förbättrad möjlighet för skolan och socialtjänsten att arbeta brottsförebyggande. Dock saknas en analys kring varför utredningen har valt att avgränsa möjligheten att lämna information till skolklasser och inte inkluderat förskolan. Tidiga insatser kan vara avgörande för ett barn som riskerar att bli utsatt för brott och det är därför av stor vikt att förskolan kan delta i det brottsförebyggande arbetet på samma villkor som skolenheterna. Malmö stad vill även framhålla vikten av att det tas fram tydliga skriftliga vägledningar för de bedömningar och intresseavvägningar som kommer att behöva dokumenteras enligt bestämmelserna i dataskyddsförordningen samt för den informationsdelning som ska ske vid skolbyte.

Yttrande

Malmö stad ställer sig positiv till utredningens förslag men vill lyfta följande synpunkter.

6.1.1 Skolans informationsbehov

Malmö stad tillstyrker utredningens förslag att möjliggöra för skolan att i brottsförebyggande syfte få mer information från brottsbekämpande myndigheter, socialtjänsten och andra skolor i situationer där informationsdelning inte kan ske genom samtycke. Befintlig reglering är inte tillräcklig för att möjliggöra att brottsbekämpande myndigheter, socialtjänsten och skolor lämnar den information som skolan har behov av för att kunna bidra i det brottsförebyggande arbetet.

6.1.2 Det bör införas möjligheter att dela information, men inte uppgiftsskyldigheter

Malmö stad tillstyrker utredningens förslag att införa sekretessbrytande bestämmelser som möjliggör informationsdelning, men inte en uppgiftsskyldighet. Malmö stad instämmer i utredningens utgångspunkt att även om förslagen medger en möjlighet för aktörerna att dela information så ska ett utlämnande av information endast ska göras när det finns ett tydligt behov av uppgiften hos den mottagande aktören och att utgångspunkten även i fortsättningen bör vara att informationsdelning i möjligaste mån ska ske med stöd av den berörde individens samtycke. Informationsdelning utan samtycke bör vara aktuellt först när behovet av uppgifterna är särskilt angeläget, och när möjligheten att lämna uppgifterna med den enskildes samtycke är uttömt.

6.1.3 En sekretessbrytande bestämmelse för vissa brottsbekämpande myndigheter

Malmö stad tillstyrker förslaget att det införs en bestämmelse i 35 kap. 10 e § OSL som medför att en uppgift får lämnas av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen utan hinder av 35 kap. 1 § OSL om det kan antas att uppgiften behövs i skolans verksamhet för att förebygga eller förhindra brottslig verksamhet. Malmö stad anser dock att det även inom förskolan finns ett behov av ett ökat uppgiftsutbyte kopplat till vårdnadshavares eller övriga familjemedlemmars eventuella brottslighet och vill därför påtala vikten av att frågan om att även lämna uppgifter till förskolan utreds.

6.1.4 En sekretessbrytande bestämmelse för socialtjänsten

Malmö stad tillstyrker förslaget att kunna dela information med både polis och skolor eftersom det ger bättre förutsättningar att föra dialog om berörda elever och därmed blir ett verktyg för både socialtjänsten och skolan i det brottsförebyggande arbetet. Dock anser Malmö stad att det finns det skäl att inkludera förskolan utifrån den samverkan som bör ske tidigt för att undvika att barn riskerar att utsättas för brott och för att kunna sätta in stödåtgärder.

6.1.5 En utökad uppgiftsskyldighet mellan skolor

Malmö stad tillstyrker förslaget om att en utökad uppgiftsskyldighet mellan skolor då en elev byter skolenhet införs i brottsförebyggande syfte i skollagen. Utredningen föreslår en utvidgning av 3 kap. 12 j § skollagen som innebär att uppgifter som rör förebyggande eller förhindrande av brott som inte inkluderar förskolan utan bara förskoleklass. En sådan utvidgning kommer innebära att förskolan avskiljs i en större utsträckning från de övriga skolformerna avseende möjligheten till informationsutbyte, vilket kan ha en negativ inverkan på möjligheten till tidiga insatser för barn som riskerar att utsättas för brott. Precis som utredningen påpekar har regeringen i en skrivelse Barriärer mot brott – en socialpreventiv strategi mot kriminella nätverk och annan brottslighet (skr. 2023/24:68) påtalat att förskolan också kan bidra i arbetet med

att förebygga brott. Det är således en brist i utredningen att det inte finns en analys angående förskolans roll i det brottsförebyggande arbetet och det krävs därför en ny utredning för att analysera om förskolan bör ingå. Med rådande regelverk för informationsutbyte är möjligheten för förskolan att lämna uppgifter till övriga skolformer begränsad till 10 kapitlet i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Malmö stad vill även påtala behov av att Skolverket i samarbete med andra myndigheter tar fram en vägledande skrift för informationsöverlämning vid skolbyte.

6.2.3 Integritetsrisker aktualiseras som en följd av våra förslag

Malmö stad konstaterar att utredningens förslag kräver ytterligare integritetsskyddsåtgärder och medför ett ökat behov av tillsyn för att se till att dataskyddslagstiftningen följs. Bedömning av intresseavvägningen behöver dokumenteras som en del av dokumentationskravet i dataskyddsförordningen. Det finns en risk att bedömningarna blir svåra att genomföra, särskilt för aktörer som har ont om resurser eller kompetens inom dataskydd. Därför vill Malmö stad betona vikten av tydliga vägledningar som underlättar för kommunerna/skolorna i de olika bedömningar och intresseavvägningar som ska göras.

7 Socialtjänstens och SIS informationsbehov

Malmö stad instämmer i vad utredningen anför om behovet av att införa en möjlighet för Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket att kunna lämna ut uppgifter direkt till socialtjänsten om en individ i brottsförebyggande syfte och tillstyrker ändringen i 35 kap. 10 c § OSL.

Malmö stad välkomnar även utredningens förslag att införa en möjlighet för skolorna att lämna brottsförebyggande information till socialtjänsten med stöd av 23 kap. 6 b § OSL. Förslaget ger ökade möjligheter för skolorna att lämna brottsförebyggande information till socialtjänsten utöver vad de redan gör genom "orosanmälan vid barn i fara" (14 kap. 1 § socialtjänstlagen [2001:453], SoL). Möjligheten i det aktuella förslaget att lämna brottsförebyggande informationen omfattar även information om vuxna elever i skolornas verksamhet.

Vidare kan socialtjänsten få in information om barn som en skola inte anser ska rapporteras som en orosanmälan. Det kan exempelvis handla om ny information som skolan på eget initiativ lämnar till socialtjänsten i förhållande till en redan inlämnad orosanmälan. Något som kan innebära att socialtjänsten kan agera tidigare med stöd av nya indikationer.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Agnes Wemme